

Nové energetické štítky

Co je nového?

Od března 2021 se energetická náročnost výrobků vrací zpátky k sedmistupňové stupnici od A (nejšetnější a nejúspornější výrobek) po G (nejméně šetrný výrobek). Tyto kategorie už nepočítají s dříve tolik využívanými plusy, nahrazují třídy A+, A++ a A+++. Na štítku s novou stupnicí se energetická třída výrobku navíc posuzuje podle přísnějších norem. Dřívější výrobek kategorie A+++ spadá nyní do kategorie C, aby se vyšší kategorie uvolnily pro případné inovace. **Kategorie A bude zpočátku prázdná a zaplní se až technologickým vývojem.**

Podrobnější vysvětlení nabízí oficiální internetové stránky Evropské komise: „Údaje na nových štítcích vycházejí z jiných metod výpočtu. Hodnoty se někdy proto mohou podstatně lišit. Například spotřeba energie u praček vychází na současném štítku z roční spotřeby, ale na novém štítku ze 100 cyklů. U televizních přijímačů se vzorec k výpočtu spotřeby energie změnil tak, aby zohledňoval i spotřebu vnitřních součástí, nikoli pouze obrazovky. Štítky neslouží jen k úspoře energie a peněz. Některé státy na nich rovněž poskytují další environmentální informace, např. hlukové emise nebo průměrnou spotřebu vody. Díky nim mohou spotřebitelé dělat informovaná rozhodnutí a přispět k ekologičtějšímu fungování hospodářství.“

Právě kvůli změně metod měření není možné převést starý štítek na nový. Proto se po přechodnou dobu budou na výrobcích objevovat dva energetické štítky. Výjimku mají spotřebiče, které byly uvedené na trh před 1. 11. 2020 a nyní se už nevyrábí. U nich smí zůstat původní energetické štítky, avšak jejich prodej musí být ukončen nejpozději 1. 12. 2021.

Jak nový štítek poznat?

Podoba energetického štítku ani použité piktogramy se nijak závratně nemění. Objevují se na něm však další informace důležité pro spotřebitele. **Ze štítků lze podle typu výrobku vyčíst roční spotřebu energie, roční spotřebu vody, hlučnost v decibelech (spolu s třídou hlučnosti), objem chladicí a mrazicí části lednice, technologii zobrazení, viditelnou úhlopříčku displeje, kapacitu myčky vyjádřenou počtem jídelních sad nádobí, délku standardního pracího či mycího cyklu, kapacitu bubnu pračky, třídu účinnosti odstředování a sušení.** Zákazník tak může lépe porovnat kvality různých výrobků.

Nový energetický štítek je oproti tomu starému vybavený QR kódem, který můžete načíst pomocí chytrého telefonu nebo tabletu. Po jeho naskenování vstoupíte do on-line databáze EPREL (evropská databáze výrobků pro označování energetickými štítky), v níž získáte více informací o daném výrobku a můžete jej také porovnat s ostatními modely. Výrobci mají povinnost do této databáze zaregistrovat každý výrobek včetně všech technických detailů. Zároveň tedy slouží ke kontrole dodržování předpisů.

Nové energetické štítky se od března 2021 týkají těchto kategorií:

- chladničky, mrazničky a vinotéky
- myčky nádobí
- pračky a kombinované pračky se sušičkou (samotné sušičky zatím nikoliv)
- elektronické displeje (televizory, monitory, informační displeje)
- komerční chladicí zařízení s přímou prodejní funkcí

Druhá vlna nových energetických štítků přichází s podzimem. Světelné zdroje budou muset mít vystavený nový energetický štítek až od září 2021. Přechodné období pro dvojí označování u této kategorie platí až do února 2023! V dalších měsících přejdou na nový štítek i klimatizace, trouby, odsavače par, samostatné sušičky prádla nebo ohřívače vody. Předpokládá se, že se tak stane v roce 2022 po zavedení příslušných právních předpisů.

Proč?

Ptáte se, zda jsou nové štítky opravdu potřeba a nejedná se o dalšího úřednického šimla? Tentokrát je skutečně zájem spotřebitele a také dopad na životní prostředí na prvním místě. **Nové energetické štítky pomáhají lépe se zorientovat na trhu. Původní matoucí třídy A+, A++ a A+++ mohly uvádět zákazníka v omylnou představu, že si pořizuje vždy ten nejekonomičtější a nejekologičtější výrobek. Přitom i mezi těmito kategoriemi jsou procentuální rozdíly ve spotřebě i desítky procent.** Podle odhadů Evropské komise by nové energetické štítky měly přinést do roku 2030 celkovou roční úsporu elektrické energie ve výši 38 TWh (38 milionu MWh).

Pokud jste zatím nepřemýšleli nad tím, jaká je konkrétní úspora v rámci jednotlivých kategorií, podívejte se na malé srovnání.

Jak uvádí stránky LABEL 2020, pokud si vyberete spotřebič v nejlepší dostupné energetické třídě, můžete dosáhnout podstatných úspor:

- Výběr sušičky ve třídě A++ oproti třídě B vám ušetří 2 900 kWh, což je téměř 12 tisíc Kč za dobu životnosti

spotřebiče.

- Výběr chladničky (200 litrů) ve třídě A+++ oproti třídě A+ vám ušetří 600 kWh, což je téměř 2 500 Kč za dobu životnosti spotřebiče.

- Výběr chladničky s mrazničkou (200+100 litrů) ve třídě A+++ oproti třídě A+ vám ušetří 1 500 kWh, což je 6 000 Kč za dobu životnosti spotřebiče.

- Pokud sledujete LED televizor s úhlopříčkou 52 palců 4 hodiny denně, ušetříte s energetickou třídou A++ 1 000 kWh oproti třídě B, to je cca 4 000 Kč za dobu životnosti televizoru.

Poznámka: cena elektrické energie je stanovena na průměrných 4 Kč/kWh.

Nařízení EcoDesign

Od letošního roku vstupují v platnost také nová nařízení k EcoDesignu výrobků. **Ta mají za úkol, jak už název napovídá, regulovat ekologický design produktů, možnost znovu je recyklovat a snadno opravovat.** Cílem je snížení vlivu domácích spotřebičů na životní prostředí od jejich výroby, provozu až po následnou likvidaci. Tyto požadavky musí splňovat každý výrobek, který vstupuje na trh EU. V současnosti se tato pravidla vztahují na výrobky spotřebovávající energii (ohřívače vody, počítače, domácí spotřebiče atp.).

Směrnice o EkoDesignu rozlišuje dva druhy požadavků – obecné a zvláštní. Obecné nestanovují mezní hodnoty, ale např. to, aby byl výrobek recyklovatelný nebo energeticky účinný. Aby výrobce uváděl informace o tom, jak výrobek používat a udržovat, aby byl jeho dopad na životní prostředí co nejmenší. Výrobce má za úkol provádět analýzu životního cyklu výrobku a předkládat návrhy na jeho zlepšení. Zvláštní požadavky pak stanovují konkrétní hodnoty i jejich limit. Např. maximální spotřeba energie nebo naopak minimální množství recyklovaného materiálu potřebného při výrobě. Na tomto základě je pak možné zakázat dodávání některých nevhodných výrobků na evropský trh. Stalo se tomu např. po roce 2009 u světelných zdrojů (klasické žárovky).

Pro spotřebitele je nejprůzračnější změnou povinnost dodávání náhradních dílů profesionálním opravářům po dobu až 10 let (podle typu výrobku) od uvedení posledního kusu daného modelu na trh. Některé náhradní díly, které nevyžadují odbornou opravu, musí výrobce či případně dodavatel nabízet přímo koncovým zákazníkům. Spotřebitelům už by se tedy nemělo stát, že zakoupený výrobek není možné opravit. Nová pravidla také usnadňují demontáž a následnou recyklaci spotřebičů.

Jestliže máte chuť dozvědět se o nových energetických štítcích více, navštivte stránky www.label2020.cz Jedná se o iniciativu evropského projektu LABEL 2020, který v České republice organizuje SEVEN, The Energy Efficiency Center, z. ú. Na těchto stránkách najdete např. všechny produktové skupiny s novým štítkem, informace pro prodejce, tiskové zprávy a další novinky.